פסחים נג: ב"מ נא. סנהד' ק. שבועות מ. מה: חולין יז: עה:

תוס׳ עירובין לב. ד״ה ר״ש],

ה) [בכורות מט:], ו) [ועי" תוס' שבת לט: ד"ה אלא],

קיז א מיי׳ פ״ז מהל׳ ברכות הל' יג סמג עשיו כז

מב:

טור או״ח סיי קעד: קיח ב מיי פ״ד אם הלי יב סמג וטור אם: קים ג טוא״ע אם ס״ד:

קב ד מיי׳ וסמג וטור שם: קבא ה ו מיי׳ שם הלי ו

קתג שם טוש"ע קתג שם טוש"ע או"ח סימן קעו: קבב ז ח מיי פ"א שם הלי ינ קתג שם טוש"ע לו"ח סי קסו סעיף יא:

רבינו חננאל

אחד, כל אחד ואחד מברך לעצמו, ישבו אע״פ שכל אחד אוכל מככרו, אחד מברך לכולן. דיקא מיהא קתני. ומשנינן כגון דאמרי ייזול ווירול והמא רדורחא ניות ומיכול נהמא בדוכתא פלונית דכמא דקבעו הסיבה לאכילה דמי. ואסיקנא דאשנויה כדשני ההוא סבא כד נח נפשיה [דרב], כיון דאמרי ניכול לחמא בדוכתא לאמריניכול לחמא בזרות פלונית הריא קביעותא וכי היסבו דאמי ואחד מברך לכולן. ויש מי שאומר הא דתנן היו יושבים, כגון שכל יושב לעצמו והסבו אחד יושב לעצמו והסבו ישבו סביבות [הפת] וכך סוגיא דשמעתא. (בא להם יין בתוך המזון כל אחד ואחד מברך לעצמו. ובמחזור ויטרי יש עכשיו שאנו אומרים סברי מורי אחד מברך לכולם. אמנם רבינו חננאל פי׳ שאין עניין, מדקאמר הספר הביאו לו יין בתוך הסעודה להביאו לליין בוזן הטפודה כל אחד מברך לעצמו ולא מחלק, אם כן ראוי לומר בכל עניין אינו פוטר את האחרים לפי שאין בית . הבליעה פנוי).

וכנר שאין מביאין את המוגמר אלא לאחר סעודה. וכנר ברכו ברכת המזון ויש הפסק בין יין למוגמר:

ורב ששת אמר אינו פוטר ורב נחמן אמר פוטר וכל תלמידי דרב ובו'. ונראה דהלכה כתלמידי דרב דרב ששת קאי כותייהו

והלכתא כותיה דר"ג בדיני ד' וכרב ששת באיסורי ואע"ג דקי"ל ס דרב בא להם יין בתוך המזון כל אחד ואחד מברך ושמואל הלכה כרב באיסורי שאני לעצמו אחר המזון אחד מברך לכולם יוהוא הכא דכל תלמידי דרב פליגי עליה אומר על המוגמר ואע"פ שאין מביאין את מסתמא כך שמעו מרב מיהו אין אנו המוגמר אלא לאחר סעודה: גמ' אמר רבה לריכין לאותו פסק דאין אנו מושכין בר בר חנה א"ר יוחנן לא שנו אלא בשבתות ידינו מן הפת כלל ונראה דיין שלפני וימים טובים הואיל ואדם קובע סעודתו על סעודה פוטר את היין שבחוך הסעודה אע"ג דפסקינן הכא דיין היין אבל בשאר ימות השנה מברך על כל שבתוך הסעודה אינו פוטר יין דלאחר כום וכום אתמר נמי אמר רבה בר מרי א"ר יהושע בן לוי לא שנו יאלא בשבתות וימים הסעודה שאני הכא דוה לשרות וזה לשתות אבל זה לשתות וזה לשרות מובים ובשעה שאדם יוצא מבית המרחץ ובשעת הקזת דם הואיל ואדם קובע סעודתו פוטר שפיר כגון יין שלפני הסעודה פוטר שבתוך הסעודה ומה דנקט שבתות וי"ט לאו דוקא דה"ה אם על היין אבל בשאר ימות השנה מברך על כל כום וכום רבה בר מרי איקלע לבי רבא קבעו סעודה על היין בשחר ימות בחול חזייה דבריך לפני המזון והדר בריך לאחר המזון א"ל 6יישר וכן אמר ריב"ל רב החול ואם הביא אדם יין לפני הסעודה לשתות בתוך הסעודה פשיטא דיין דלפני סעודה פוטרתו יצחק בר יוִםף איקלע לבי אביי בי"ט חזייה כיון דדעתיה למשתי וכן יין של קידוש דבריך אכל כסא וכסא א"ל לא סבר לה מר פוטר יין שבתוך הסעודה וכן הבדלה להא דריב"ל א"ל נמלך אנא איבעיא להו בא אם הביא על שלחנו להבדיל דפוטר להם יין בתוך המזון מהו שיפטור את היין יין שלאחרי כן שבתוך הסעודה שלאחר המזון אם תימצי לומר ברך על היין ושבתות וי"ט לאו דוקא ולא אתא שלפני המזון פומר את היין שלאחר המזון למעוטי אלא נמלך ואפילו אמ"ל דדוקא נקט שבתות וי"ט מ"מ יש משום דזה לשתות וזה לשתות אבל הכא לומר ה״מ לענין שבא לפטור יין ירזה לשתות וזה לשרות לא או דילמא לא שלחחר המזון שהוח חחר שמשכו שנא רב אמר פומר ורב כהנא אמר יאינו ידיהם מן הפת שחין רגילות לקבוע פומר רב נחמן אמר פומר ורב ששת אמר לשתות יין לאחר המזון בקביעות אלא אינו פוטר רב הונא ורב יהודה וכל תלמידי בשבתות וימים טובים ולא בשאר דרב אמרי אינו פוטר איתיביה רבא לרב נחמן ימים אבל לענין לפטור יין שבחוך בא להם יין בתוך המזון כל אחד ואחד מברך המזון שרגילות לשתות ודאי אפילו לעצמו לאחר המזון אחד מברך לכולם א"ל בשאר ימים פטר ליה יין שלפני המזון הכי קאמר אם לא בא להם יין בתוך המזון אע"פ דוה לשתות ווה לשרות דעד כאן לא איבעיא לן אלא אי לשרות אלא לאחר המזון אחד מברך לכולם: ברך יעל הפת פטר את הפרפרת על הפרפרת לא דלא חשיב מפיק לשתות אבל לשתות דחשיב טפי דהיינו יין שלפני המזון פטר את הפת ב"ש אומרים אף לא מעשה פשיטא דפוטר יין דלשרות וכן משמע קדרה: איבעיא להו ב"ש ארישא פליגי או נמי בערבי פסחים (דף קא.) גבי שקדשו בב"ה דר' יוחנן אמר אף ידי יין נמי יצאו ואין צריך לחזור ולברך על היין שבתוך הסעודה אע"ג דקדשו שלא במקום סעודה ס"ל לרבי יוחנן מדילאו ידי הידוש מידי יין נמי ילאו ואף על גב דאיתותב רבי יוחנן היינו דוקא בשינוי מקום א"כ נראה משם דה"ה להבדלה דאין לחלק בין הבדלה לקידוש ולאפוקי מהני דחולקין ואמרי דוקא קידוש פוטר משום דאין קידוש אלא במקום סעודה אבל יין של הבדלה לא פטר אפילו הבדיל לאחר

נטילה דהכי מיירי הא דפסקינן דיין

שלפני המזון פוטר היין שבתוך המזון

דכבר נטל ידיו והכי משמע בסמוך

שאינו מלרכי סעודה אפי׳ הכי מי שברך על היין שהתחיל בברכות אחרונות גומרן: גבו' לא שנו. דיין שלפני המזון פוטר את שלאחר המזון: אלא בשבחות כו'. דדעתו לישב אחר המזון ולשתות וכי בריך ברישה אדעתא דהכי בריך: על כל כוס וכום. דהוה כנמלך ומתחיל בשתיה בכל חד וחד: יישר. יפה עשיח: וכן אמר ריב"ל. לעשות: לא סבר לה מר כו'. דבי"ט לאו נמלך הוא: נמלך אנא. איני רגיל לקבוע סעודה על היין: בא להם יין בחוך המוון. וקודם המזון לא בא להם: אם תימלי לומר. להביא ראיה ממשנתנו דקתני דיין שלפני המזון פוטר את שלאחר המזון אינה ראיה דהתם זה לשתות חה לשתות. אבל שבתוך המזון לשרות אכילה שבמעיו הוא בא ולא היו רגילין לשתות בתוך הסעודה אלא מעט לשרות: לאחר המזון אחד מברך לכולן. קס"ד דה"ק דכשיביאו יין שני אחר המזון אחד מברך לכולן והא תנא ליה דכל אחד ואחד יברך על שבתוך המזון לעלמו וקא מלריך תו ברכה על שלאחר המזון: פטר את הפרפרת. אע"פ שאין לורך סעודה למלוי הכרס אלא למגמר אכילה: וכל שכן מעשה קדרה. שהוא לאכול לזון ממש: בדוך פלן. במקום פלוני. דקבעו להם מתחלה מקום בדבור ועלה והזמנה הוי קביעות אבל ישבו מאליהן במקום אחד יחד אינה קביעות: אולו תלמידיו בתריה. דקברוהו בעיר אחרת: נהר דנק. כך שמו (4): היו יושבים ט רישא דוקא. דקתני ב

בלא הזמנת מקום הוא דלא הוי קביעות אבל אנו שהזמנינהו לכך

בא להם יין בתוך המוון כו'. בגמ' (ד' מג.) מפרש טעמא: והוא

אומר על המוגמר. אותו שברך על היין הוא מברך על המוגמר. שהיו

רגילים להביא לפניהם אחר אכילה אבקת רוכלין על האש במחתות לריח טוב ומברכים עליו בורא עלי בשמים: לאחר סעודה. לאחר בהמ"ז

הוי קביעות ואחד מברך לכולן: מהדר דילמא אסיפא פליגי דקאמר תנא קמא ברך על הפת פמר את הפרפרת וכ"ש מעשה קדרה ואתי ב"ש למימר לא מיבעיא פרפרת דלא פטרה להו פת אלא אפילו מעשה קדרה נמי לא פטרה או דילמא אסיפא פליגי דקתני ברך על הפרפרת לא פטר את הפת יפת הוא דלא פטר אבל מעשה קדרה פטר ואתו ב"ש למימר ואפי׳ מעשה קדרה נמי לא פמר תיקו: יהיו יושבין כל אחד ואחד כו׳: הסבו אין לא הסבו לא ורמינהו ?עשרה שהיו הולכים בדרך אע״פ שכולם אוכלים מככר אחד כל אחד ואחד מברך לעצמו ישבו לאכול אע"פ שכל אחד ואחד אוכל מככרו אחד מברך לכולם קתני ישבו אע"פ שלא הסבו אמר רב נחמן בר יצחק "כגון דאמרי ניזיל וניכול לחמא בדוך פלן כי נח נפשיה דרב אזלו תלמידיו בתריה כי הדרי אמרי ניזיל וניכול לחמא אנהר דנק בתר דכרכי יתבי וקא מיבעיא להו הסבו דוקא תנן אבל ישבו לא או דילמא כיון דאמרי ניזיל וניכול ריפתא בדוכתא פלניתא כי הסבו דמי לא הוה בידייהו קם רב אדא בר אהבה

מתוך הבריית' כילד סדר הסבה וכו מיהו נראה כיון דנטל ידיו ודעתו לאכול ולשתות שם פוטר אפילו דהבדלה כדפריש מההיא דערבי פסחים ועוד דלא גרע יין דהבדלה מיין שלפני הסטודה דפטר ומיהו יש שמחמירין להבדיל קודם נטילת ידים לאפוקי נפשייהו מפלוגתא דאז ודאי לריך לברך אחריו ברכה מעין שלש ולא פטר יין שנחוך המזון: דרך שבתוך המזון מהו שיפטור יין שלאחר המזון. ומיירי דלא הוה להו יין לפני המזון: הםבן אין לא החבו לא. ° חימה אמאי מקשה מדיוקא מוחקשי ליה מרישא בהדיא דקחני היו יושבים מברך כל אחד לעצמו וי"ל דאי מרישא הוה אמינא

שישבו בשביל עסק אחר שלא היה דעתם מתחלה לאכול אבל אם ישבו אדעתא לאכול אפילו בלא הסבה נמי מהניא»: עשרה בני אדם שהיו מהלכין כו' ניזיל וניכול לחמא כו' כישבו והסבו דמיא. והשתא ניחא הא לפריש במתני' דמיירי בין בברכת המוליא בין בברכת המזון כדמשמע הכא מחוך הברייתא דעשרה בני אדם וכו' וא"ת אמאי המחינו למיבעי עד ברכת המזון והיאך ברכו על הפת מתחלה וי"ל שמא מיירי דישבו לאכול זה אחר זה וברך כל אחד לעלמו המוליא:

הגהות הב"ח

(ħ) רש"י ד״ה נהר וכו׳ שמו הס״ד ולח״כ מ״ה א״ד כיון דאמרו ניזיל וניכול בדוכתא פלן ריטל דוקל:

גליון הש"ם

תום' ד"ה הסכו אין וכו'. תימה אמאי מקשה. עי' לשנ"ל נחידושיו שנת דף נ"ט ע"ב ד"ה הא יש עליה חותם:

מוסף תוספות

א. בתוס׳ רי״ש הוסיף, והשתא מייתי סיפא שאין מועיל כלום אי ליכא

רב ניסים גאון

והוא אומר על המוגמ׳. גרסי׳ בגמ׳ דבני מערבא (הלכה ו) מה בין מוגמר ובין יין מוגמר כולן מרגמר ובין יין מוגמר כולן מריחין יין אחד הוא שהוא טועם פשיטא של זו הבעיא דמוגמר אע"ג דמילתא ידועה היא שאין מביאין אותו אלא לאחר הסעוד׳ אחד מברך לכולן ולפיכך שאל השואל מפני מה היין הבא בתוך המזון כל אחד לטצמו מברד ואווו מבון לעצמו והמוגמר אחד מברך לכולן יין אחד טועם ומברך כל אחד לעצמו: